

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeaszkerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

sová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pléiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeaszkerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölős szerkesztő: Dr. Bujjér Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetés
irodáknak.

Megjelenik

szombat és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor

Nagybeaszkerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 155. szám.

Kedd, július 11.

A közig. bizottság ülése.

Nagybeaszkerek, július 11.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta rendes havi ülését a vármegyei háznál dr. Dellmannics Lajos főispán elnöklésével.

Az ülésen jelen voltak: Jankó Ágoston alispán, dr. Plechl Szilárd m. főorvos, dr. Riesz Jakab h. árvaszéki elnök, Kéler Ákos tiszti ügyész, Tóth István kir. tan., pénzügyigazgató, dr. Pacséri Károly kir. tanfelügyelő, dr. Boross Dezső kir. ügyész, Fuchs István kir. mérnök, Csávossy Gyula báró, Csekonics Sándor gróf, Hauser Károly báró, Schulpe Vilmos, dr. Mangold Samu bizottsági tagok, Bielek Antal, Szilágyi Albert, Balás Iván, Hertelendy Ferenc és dr. Mihálovics István előadók.

Az elnök főispán üdvözlővén a megjelenőket, megnyitja az ülést, majd bemutatja Fejérváry Géza báró leiratát, melyben tudomásul adja, hogy a pénzügyminiszteri tárcza vezetésével őt bízta meg a király s kéri a bizottság támogatását hivatalos működésében.

Miután a bizottság a leiratot tudomásul veszi, áttérnek a tárgysorozatra s a havi jelentésekre.

Tóth István kir. pénzügyigazgató havi jelentése szerint Torontálvármegye, mint törvényhatóság területén állami egyenesadóban múlt év végével hátralék 1,774 959 kor. 17 fillér, folyó évi adótartozásnak és utólagos előírásnak I—II. évnegyedi esedéke 4,141,555 kor. 59 fillér. Összes tartozás 5,916 514 kor. 76 fillér. Törlesztés 136,714 kor. 13 fillér, megállapított adótartozás 5,779,800 kor. 63 fillér. Befizetés 1,799 266 kor. 96 fillér. Hátralék 3,980,533 kor. 67 fillér, vagyis az osztartozásnak 60%-a. A f. évi június havi befizetés 98 405 kor. 07 fillérrel, a folyó évi január—június havi befizetés pedig 1,066 687 kor. 05 fillérrel kevesebb, mint a múlt év hasonló időszakban teljesített befizetések voltak. Hadmentességi díjban megállapított tartozás 304,426 kor. 69 fillér. Befizetés 8315 kor. 67 fillér. Hátralék 296,110 kor. 97 fillér, vagyis az osztartozásnak 97%-a. A f. évi június havi befizetés 2197 kor. 03 fillérrel, a f. évi június havi befizetés pedig 4003 kor. 93 fillérrel kisebb, mint a múlt év hasonló időszakban teljesített befizetések voltak. A f. évi június hónapban 48 esetben ideiglenes házádomentességet

és 1 esetben fizetési halasztást engedélyezett a pénzügyigazgatóság.

Dr. Pacséri Károly havi jelentésében különböző személyi ügyek után előadja, hogy a kultuszminiszter Messinger Karolin nagybeaszkerek magán polgári leányiskolájának 600 kor., a nagybeaszkerek iskolagyermekbarát egyesületnek pedig 200 korona évi államségélyt engedélyezett. A kir. tanfelügyelő a Jókai-szobor javára gyűjtést rendeztetett a tankerület nagyobb iskoláiban s rövid idő alatt a gyűjtés 176 kor. 31 fillért eredményezett. A tanfelügyelői hivatal a múlt hónapban a következő külszolgálatot teljesítette: A kir. tanfelügyelő 14 iskolát látogatott meg 41 tanteremmel június 15-től 21-ig, mint miniszteri biztos részt vett a kalocsai róm. kath. tanító- és tanítónőképzők képesítő vizsgálatán. Szabó Bertalan segédtanfelügyelő 5 tanintézetet látogatott meg 16 tanteremmel s azonkívül több iskola vizsgáján elnökölt. Schaller Kristóf segédtanfelügyelő szintén több iskolai vizsgán elnökölt.

Fuchs István kir. mérnök, az államépítészeti hivatal havi jelentésében előadja, hogy az állami beruházási hitel terhére kiépítendő itvarnok—basahidi törvényhatósági közúton az alapkörakás és kavicsbeagyazás megindított s így e közúton a hengerelési munkálatok a napokban meg lesznek indíthatók. Az említett hitel terhére kiépítendő tomasevác—pancsovai és nagyikinda—padéi törvényhatósági közutak kiépítéséhez szállított kő- és kavicsanyagok az államépítészeti hivatal által „meghiányoltatván”, a kereskedelmi miniszter ez anyagoknak bizottsági megvizsgálását rendelte el, amely vizsgálat már meg is történt s annak alapján megállapították ama feltételek, amelyeknek valóalkozó által való teljesítése után a szoban forgó anyagok átvehetők lesznek. Mivel a hiányok kiküszöbölésére az illető vállalkozónak f. évi augusztus hó 15-éig szabottat meg a határidő, a szoban forgó közutak kiépítési munkálatai előreláthatólag rövid időn belül szintén megindíthatók lesznek.

Dr. Plechl Szilárd m. főorvos havi jelentésében konstatálja, hogy a közegészségi állapot június hónapban teljesen kielégítő volt. A fertőző betegek száma ismét csökkent, nevezetesen bejelentett 9 vörheny, 2 tifusz, 10 difteritisz, 10 kanyaró, 6 hökhurut, 14 fültömírgyöl és 1 bárányhimlő. Csúszos, lobos és hurutos bajok kis számmal fordultak elő. A népesedési viszonyok kedvezők voltak. A lefolyt hóban megvizsgálták a melencei Ruszanda fürdőt s azt mindenben rendben találák. Végül felemlíti a jelentés, hogy Oroszlamoson egy főkögyógyszertár engedélyeztetett.

Boross Dezső kir. ügyész havi jelentése szerint a börtönökben semmi rendellenesség nem fordult elő s minden teljes rendben van.

Több kisebb tárgy és néhány felebbezett ügy elintézése után az ülés véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/4 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— A városi központi választmány ülése. Nagybeaszkerek város központi választmánya ma délután 4 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott. Az ülésen hozott fontosabb határozatokat lapunk holnapi számában közöljük.

— Péter és Pál. Görög keleti vallású polgártársaink holnap ünneplik meg a két vértanu apostol napját, mely alkalommal déltől 10 órakor mindkét gör. kel. templomban ünnepi istentisztelet lesz.

— Ezüstmise. A csanádi egyházmegye egyik disze: Kiss János dr. pápai prelátus, egyetemi tanár, az Országos Pázmány-Egyesület alelnöke tegnapelőtt reggel nyolc órakor Budapesten az erzsébetvárosi plébánia-templomban esedékes misével ünnepelte huszonöt évvel ezelőtt mondott első szentmiséjének évfordulóját. Minthogy a jubiláns minden ünneplést kerülni akart, csak legközelebbi rokonai és néhány jó barátja volt jelen, akik értesülve voltak a szentmise idejéről s utána előszóval fejezték ki örömlüket és szerencsekívánataikat.

— Buziás új helyneve. A m. kir. belügyminiszter f. évi 60110. sz. rendeletével a temesmegyei Buziás község nevét az 1898. évi IV. t.c. 2. § alapján Buziásfürdő nevében állapította meg.

— Vidéki újságírók Temesvárott. A vidéki hírlapírók országos mozgalma egyik nevezetes fázisa játszódik le vasárnap, f. hó 16-án Temesvárott. Az ország minden részéből összesereglett hírlapírók szervező-bizottsága ülést tart, hogy előkészítse azt a mozgalmat, mely szociális

A „TORONTÁL” tárcája.

Csatározás.

(A kényelmes ebédőben szépen fel van terítve; a háziúr, körülbelül 35 éves férfi, belép, leül az egyik teríték elé, többször megnézi az óráját, türelmetlenül dobol a tányérján; esőngét, mire belép a szobaleány.)

Az ur: Hol a feleségem?

A szobaleány: A madame most öltözik. Az új toalettejt próbálja.

Az ur: Micsoda? Most öltözik? Hiszen mikor én hazajöttem, azt mondta, hogy a feleségem már tíz perc óta itthon van. (A szobaleány bambán néz a gazdájára s kisurran. A másik ajtón akkor lép be a madame. Szőke, karsu, a harminc évet jóval meghaladott szép asszony, elegáns toaletteben, amit „pongyolának” szoktak nevezni. Halványkék selyem, dus csipkediszszel s pompásan áll a menyecskének, aki férjéhez lépve, csókra nyújtja rózsás ajkát s egy halk „jó reggelt” kíván.)

A férj (alig érinti bajuszával a felesége arcát s ridegen köszön): Jó napot!

Az asszony (vizsgáló tekintetet vet az urára s kiosztja a levest): Már rég itt vagy?

A férj (közönyösen): Oh, legfeljebb egy óra óta!

Az asszony (mintha nem értené a gunyt): Igen, egy óraja vagy itthon, de én azt kértem, hogy mióta vársz reám?

A férj: Oh, csak egy félóra óta!

Az asszony: Bocssás meg, de a ma vásárolt pongyolámat akartam neked bemutatni.

A férj: Pongyolát? No, szépen köszönöm...

Az asszony (nem veszi észre a gunyt): Igen, én annak nevezem, mert alig került annyiba, mint egy igazi „negligé”. Mondd, tetszik? Hogy nézek ki benne?

A férj (hosszan nézi a negligét): Mintha a kirakataiban volnál.

Az asszony: A kirakataiban?

A férj: No igen! Oda szokták a reklámtárgyakat tenni.

Az asszony (elesen): A kirakataiban csak a szépet teszik!

A férj: Természetesen. De a reklám miatt bizony néha nagyon bizarr dolgok is oda kerülnek...

Az asszony: Szóval, az én ruhám izléstelen, neveltséges...

A férj (örül, hogy méregbe hozta a feleséget): Azt nem mondtam, csak be akartam neked bizonyítani, hogy néha a kirakataiban is kerül rut dolog...

Az asszony: Te folyton személyeskedsz... Férj: Ne végy mindent magadra és ne mérgeledj minden szón!

Az asszony: Én? — eszemben sincs! (A szobaleány tányérokat cserél és új ételt hoz.)

Az asszony: Hát neked nem tetszik?

A férj: Micsoda? Ez az étel? Hogyne tetszene, hiszen kitűnő!

Az asszony (megvetően): Ma nagyon szel lemdus vagy!

A férj (csodálkozást színlel): Én, szel lemdus?

Az asszony: Ne teted magad, jól tudod, hogy nem a pecsenyéről beszélek...

A férj (mintha a felhőkől esne le): Hát

még mindig a „pongyola”? — Igazad van, ez a földolog, ha neked úgy tetszik...

Az asszony: Tetszik bizony! És bár a ruha egészen jól áll, inkább mérték után csináltattam volna, ha így csaknem ingyen nem jutottam volna hozzá...

A férj: Ah, ingyen?

Az asszony: Mit gondolsz, hogy volt?

A férj: 70 vagy 80 frank!

Az asszony: Ugyan, ugyan! Már miért nem 20 frank? Tiszta selyem, bársonygallér, guipure entredeux, a csipkék maguk megérnek 100 frankot... (Diadalal.) 180 frank, barátom! Mi?

A férj (összecsapja kezét, egy ideig a feleségére bámul és keserű hahótába tör ki): Ezt már csakugyan ingyen adták! Ingyen, csak 180 frankért! Nem volt ott másik is? Ugyanakkora fáradsággal egy fél tucatot is vehetél volna, hogy kedves barátnéid bosszantására piperézd magad. Csudás mánia, betegség ez, hogy valahányszor a városba mégy, mindig lelsz „egy páratlan alkalomra” — most egy száz frankos kalap, vagy egy hetven frankos alszoknya, — nincs szükség reájuk, de mert kedvező volt az alkalom, meg kellett vanni s a „drága férjcském” futkoshat adósságot csinálni, hogy a kis felesége ostoba szeszélyeit kielégíthesse.

A feleség: Elvégezted?

A férj (határozottan): El. Mert nekem már elég! Ha nem akarok koldusbotra jutni, kell, hogy megállítsam a vonatot! Azt hiszem, elég kellemes otthonunk van — nincs szükségünk fősvénykedni — de a pénzt az ablakon dobálni ki, azt már örültségek tartom.

Az asszony (sápadt ajkakkal, de nyugodtan): Ezt mind ma gondoltad ki.

alapon kívánja rendezni a hirdapírók és a kiadók közötti viszonyt. A temesvári hirdapírói kar nagy előkészületeket tesz a kartársak méltó fogadására.

A vörös-kereszt köréből. A torontálalmási vörös-kereszt fiókegyesület, mely a torontálalmegyei vörös-kereszt választmány ügyvezetése alatt fáradozik az egyesület céljainak előmozdítása érdekében. 27 rendes, 1 rendkívüli taggal és 1325 korona 55 fillér vagyonnal rendelkezett. Elnökei: Ackermann Endre és Murgu Sándorné, jegyző László Lajos, pénztárnok Schöberle Géza, orvos dr. Jahraus András. Az évi jelentés a következőkben emlékezik meg a fiókegyesület múlt évi tevékenységéről: „Fiókegyesületünk tagjainak száma a múlt évben részint elhalálozás, de főleg elköltözködés folytán feltűnően megcsappant s csak a régi megmaradt tagok önzetlen buzgalmanak köszönhető, hogy helybeli embertársaik szívében a nemes emberbaráti ügy iránti érdeklődést s rokonszenvet felgerjesztteni s az itteni helyzet, nemkülönben a mostoha viszonyok dacára, nemcsak a tagok régi számat elérni, hanem azt több taggal túlhaladni sikerült. Mint az előbbi években, úgy az idén is fiókegyesületünk, — anyagi erejéhez képest — részt vett a helyi jótékonyaság áldados munkájában; a mennyiben az idén is szegény iskolás gyermekek részére tankönyvek s lábbelik beszerzésére 50 koronát adományozott. Megemlítendő még, hogy az egyesület közgyűlése az elnök indítványára egyhangulag elhatározta, miszerint folyó évi augusztus hóban egyesületünk 25 éves fennállásának jubileumát fogja kellőképpen megünnepelni. Ime néhány rövid vonás s mozzanat szerény egyesületünk működéséről és terveiről. Az egyleti igazgatóság meleg elismeréssel vette tudomásul az évi jelentés tartalmát s az elhunyt buzgó tagtárs Khol József hozzátartozóinak részvételét fejezte ki.

A Csávossy-alapítvány. Dr. Molnár Ákos ügyvéd, mint a néhai Csávossy Ignác-féle alapítvány jogtanácsosa nyilvánosságra hozza, hogy az 1905—1906-iki iskolai évre három ösztöndíj (300, 500 és 600 koronás) kerül kiosztásra. Az elsőt olyan diáknak adják, aki az első gimnáziumot, a másodikat annak, aki a hatodik osztályt végezte, a harmadikat pedig annak az érettségit tett tanulónak szánták, aki egyetlenre vagy műegyetemre iratkozott. A pályázati kérvényeket szeptember 15-éig kell beadni az alapítványi gondnoknak, Csávossy Bélának (Budapest, Váci-utca 79.).

Ösztöndíj pályázat. Néhai némethi Damaszkín István által Németh községbeli tanulók számára létesített alapítványból üresedésbe jött két 400 (négy száz) koronás ösztöndíj állomásra ezennel pályázat hirdetik. Ezen ösztöndíjakra igényt tarthatnak Németh községbeli illetőségű oly fiu vagy leánytanulók, kik valásra való tekintet nélkül, elemi iskolai tanulmányukat szülőföldjükön befejezve, tanulmányukat valamely felsőbbfokú hazai tanintézetben kifogástalan erkölcsi magaviselet mellett, jó sikerrel folytatják. Különös előnyben olyan folyamodók részesülnek, kik valamely ipariskolában nyerték kiképeztetésüket. A folyamodványok magyar nyelven szerkesztve, vallás- és közoktatási m. kir. miniszter urhoz címzendők. A pályázati folyamodványokhoz csatolandó: a) keresztiével,

b) illetőségi bizonyítvány, c) népiskolai bizonyítvány d) s végre a jelenlegi tanulmányát igazoló bizonyítvány. A folyamodványhoz mellékelni nem magyar okmányok hiteles magyar fordítással látandók el. A folyamodványok kellőképpen felszerelve s a szükséges bélyegekkel ellátva, legkésőbb f. évi szeptember 15-ig Németh község előjárósága útján a torontálalmegyei kir. tanfelügyelőséghez terjesztendő be.

A pancsovai Gromon Dezső-egylet. A pancsovai „Gromon Dezső magyar nyelvtérjesztő-egylet” igazgatótanácsa most alakult meg. Jegyzővé Szabó János főjegyző, ellenőrré Gecser Béla áll. polgári iskolai igazgató és ügyészszé Kiss Mór ügyvéd választották meg. A millenáris ösztöndíjra beérkezett három pályázat; a pályázók közül az ösztöndíjat Berenkey Árpád végzett főreáliskolai tanulónak, Berenkey áll. ovónó fiának ítelték oda.

Agyonütötte a villám Tragikus szerencsétlenség történt a napokban Nagyszentmiklós határában. Babi Juon fiatal román gazdálkodót sújtotta agyon a villám körülbelül 1/4 óra tájban a régi temesvári ut mellett lévő második dűlőben. Négy ember és négy lóval volt kint az aratásban s az eső és zivatar folytán éppen haza felé készültek, midőn Babi Juon a vizes hordója fölött lévő buzakvét a keresztek egyikére akasztván vinni, utközben a villám őt és az egyik lovat agyonütötte. A többi három ember és három ló ugyszóva sértetlenül menekült meg. Ugyancsak ez időtájt szintén délben a komlói ut mellett dolgozott Funár Száva, midőn a kitört vihar miatt drága csikóját egy fa alá kötötte. Alig távozott el a fától, midőn a villám abba belecsapott s a csikót agyonütötte.

Telekkönyvi betétszerkesztés. Szeferkin községének telekkönyvi betétszerkesztési előmunkálatai, mint Pancsováról írják, már annyira előrehaladtak, hogy a folyó héten a helyszíni bizottsági eljárás veszi kezdetét és kiállítás van arra, hogy ennek a községnek új telekkönyve még a nyár folyamán a nyilvánosságnak át fog adni. Ezzel 11 község telekkönyvi betétei elkészültek s így a pancsovai járás területén Réva-ujfalu, Dolova és Pancsova telekkönyvi betétszerkesztési előmunkálatai maradnak munkában.

Oppova legelője. Oppova község alatt terül a szép Dolina-Gréda legelő, mely még nem is oly rég a község tulajdona volt, de midőn telepek költöztek oda, azok között osztott fel. A telepek lassanként elszéledtek, a legelő azonban nem került vissza a község kezébe, hanem az erdőgazdálkodás kezelte. Mikor aztán Markucz Márk jegyző került a községbe, minden követ megmozgatott, hogy Dolina-Grédát vissza-szerezze. Gyűléseket hívott egybe, felterjesztéseket küldött a miniszteriumba, legutóbb pedig újabb nagyszabású értekezlet volt. Ennek az értekezletnek volt eredménye, hogy a múlt hó 29-én küldöttség ment a földművelésügyi miniszterhez. A miniszter kegyesen fogadta a küldöttséget s a község kérését teljesítette. A községnek most megint van legelője s ez újra föl fogja virágoztatni állattenyésztését. Ebben pedig legnagyobb érdeme a község lelkiismeretes jegyzőjének van.

Megölte a testvérét. Pancsováról írják: Karbunár Zsiva és Karbunár Brankó nem tudtak megosztani a rájuk maradt 60 holdnyi atyai vagyonon. Cívódás cívódást ért és heves szóváltások zavarták meg a békés czerapjai család közös házat. Karbunár Zsiva az elmúlt napokban önhatalmulag tette meg az osztást, Brankó testvérét családostul kizavarta a családi háztól és megvonta tőle még a megélhetésre szükséges élelmi szereket is. A napokban este azután Karbunár Brankó megjelent sógorával, Zsivkov Márkóval testvérénél, hogy a közös házhoz való jussát érvényesítse. A két testvér először cívódni kezdett, majd, nem tudni mi okból, az istállóba szorultak. Az istállóból Karbunár Zsiva nem került ki többé élve. Számtalan löcs- és téglautós folyón koponyacsonttörést szenvedett, ami halálát okozta. Karbunár Brankó beismerte, hogy testvérét több ízben megütötte, de ő azzal védekezett, hogy testvére őt a rugós lovak közé dobta. Zsivkov Márkó állhatatosan tagadja, hogy ő az elhaltat bármiképpen is bántalmazta. A vizsgálat folyik.

Ami biztos. Kohn urat nyaralása közben értesítik, hogy anyósa meghalt. Kohn ur erre a következőket táviratozza vissza:

„Fölbolcolni, megégetni, kettős ércokporsóba zárni. Sicher ist sicher.”

Agyonnyomta a szénaboglya. Nem mindennapi szerencsétlenség történt a napokban a szerbecsanádi uradalomnak Guilió majorjában. Egy szénaboglyát emelő készülékénél foglalatokodott egy Sztancsu Jován nevű napszámos, midőn a felemelt szénaboglya hirtelen rázuhant s agyonnyomta.

Megmarta a veszett sertés. Sándor-egyháza községben a minap egy sertés megmarta Gosztir Menyhértnek. Miután Rieger Gyula járási állatorvos a sertésen a veszetséget konstataulta, az állatot lebunkózták, a megmárt asszonyt pedig Budapestre, az országos Pasteur-intézetbe szállították.

Irodalom.

A Jövendő. Érdekes, hogy ebben a folyóiratban, amely Bródy Sándor nevével van összerakva, egy szó sem esik a schottwieseni tragédia hősről. Mindössze egy régebbi novellájáról, a „Tavas és Togyerek” címűt nyomtatják ki. Bardos Artur az uppsalai dalos diákokról értekezik, F. Kaffka Margit és Balla Ignác költeményeket írtak, Tormay Cecile pedig novellát. Legérdekesebb közleménye ennek a számnak Jacobsen „Ha itt rónák lennének” című novellájának fordítása.

Uj Idők. Érdekes Kisfaludy-eréklyét közöl az Uj Idők e heti száma a sümegi Darnay-muzeum kincses gyűjteményéből. Ugyancsak számos érdekes képet is a hét balponti eseményeiről, továbbá a szövetségben novellát Herceg Ferenctől, Abonyi Árpádtól és a dán írók legkiválóbbikától, Jakobsontól, verset Telökes Bélától és Farkas Imrétől, cikket Tábori Róbert, Szerb Zsigmond és Lyka Károly tollából. Két új regény most indult meg a lapban s a ki meg akar ismerkedni az Uj Időkkel, annak a kiadónál (Andrássy-ut 10.) kívánságára ingyen küld mutatószámot.

Az istenek harcát és a görög istenek regényes történetét kezdte a Világ Történelmének e heti füzet s a görögök története kezdődött meg. A görögök történetének ismerete az általános műveltséghez annyira hozzá tartozik, hogy annak ismerete nélkül az ember csak fél-ember. Anakk, aki a görögök s majd a rómaiak történetét kellemes, érdekes, könnyű előadásban akarja megismerni, különösen figyelmébe ajánljuk ezt a munkát. Címe: A Világ Történelme. Irta Andrei Zalan. A munkából kívánatra mutatószámot ingyen küld a Világ Történelmének kiadóhivatala, Budapest, VI. Aradi-utca 8.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A miniszterelnök utja.

Budapest július 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fejérváry Géza báró miniszterelnök tegnap este Ischlből Budapestre érkezett.

A nyári szünet

Budapest, július 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fejérváry Géza báró ischli utja a politikai helyzetet miben sem változtatta meg. A kormányelnök, aki tegnap este Budapestre visszaérkezett, tudvalevőleg megölte jelentő-ét a koronának a koalíció vezéreivel való tárgyalásról. Egyelőre azonban a kibontakozási akció szünetelni fog. A vezető politikai személyiségek szinte kivétel nélkül a fővárostól távol üdülnek s a rövid pihenő bizonyára csak jó hatással

A férj: Ma és mindenkor ez volt és lesz a gondolatom — de hát én nem szeretek jeleneteket csinálni!

Az asszony: Látjuk! De ne hidd, hogy oly ostoba volnék, aki nem lát át a szítán! Ma a spekulációd nem sikerült, ez igazott fel s jűhbe borultál az én szegény ruhamra . . .

A férj (megdöbben): Mit? Én, én? Oh a világot sem, sőt ellenkezőleg.

Az asszony: Beszéljünk meg a dolgot egyszerűségeinkorra. Te szememre vetted a kiadásaimat?

A férj: Dehogy, én csak az oktalan pazarlást hányom a szemedre.

Az asszony: Tettem én valaha szemrehányást neked azért, amit a klubban hagysz?

A férj (hevesen): Semmit sem hagyok ott. A nyereségem felér a veszteségemmel.

Az asszony: Szép — de hát a lóverseny, az automobil kirándulások kellemes társaságban, esztendősi kocsiút . . .

A férj (feláll és felesége mögött a kályhának támaszkodik): Ne keverd ide az üzletet is! Mi a célok e sok beszéddel?

Az asszony (hirtelen visszafordul): Mit akarok? Azt akarom csak, hogyha össze kell hárni magunkat, akkor tegyük mind a ketten, ne csak én magam nélkülözök.

A férj: Helyes. Vezessük a kettős könyvitelt és mikor én egy szivart veszek, te ugyan azon összeg értékű bonbont veszel.

Az asszony: Miért ne?

(A szobaleány behozza a kávé és a liköröket)

A férj (egy kis pohár benediktinit tölt): Töltsék neked is?

Az asszony: Köszönöm, ne!

A férj: Valami másikat talán?

Az asszony: Köszönöm, ne!

A férj: Akkor a javadra írok egy frankot.

Az asszony: Mit beszélsz?

A férj: Egy frankot írok a javadra. Ha a kávéházban volnánk, annyit fizetnék a libérért.

Az asszony: Téved, barátom! Egy frank husz centime!

A férj: Igazad van.

(Alig tudják a nevetést visszatarítani. Az előszobában megszólal a csengettyű s a család egy jó ismerős házaspárt jelent be.)

Az asszony: Vezesd a szalonba — mi is megyünk rögtön. (Kezét a káncsra teszi.)

A férj: Hát ilyen ábrázattal fogadjuk Masékat?

Az asszony: Én nem tudok tetetni. Semmi okom sincs a nevetésre!

A férj: Hát a duzzogásra, igen?

Az asszony: Nem az én hibám!

A férj: Az enyém, — lásd, ma annyi kellemetlenség ért . . .

Az asszony: Tudtam, de nem értem, miért kell nekem szenvedni értük?

A férj: Kérlek, bocsáss meg!

Az asszony: A vendégeink végett, ugy-e?

A férj: Igen. Ez is egy „kedvező alkalom” a békekötésre, ne szalajtsd el.

Az asszony: Hát mégis beismered, hogy van néha „kedvező alkalom”.

A férj: Igen, ha az csak egy csókba kerül.

Az asszony (megfenyegeti): Hát már megint a tied az utolsó szó . . .

Delvallée.

lesz a tekintetben, hogy a felfogások meg-higgadnak és a békés kibontakozás kívá-
natossága mindinkább előtérbe lép.

Apponyi és Fejérváry.

Budapest, július 11. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Apponyi Albert gróf
vasárnap pártszervező gyűlésre Komáromba
megsitt felelni fog Fejérváry azon
kijelentésére, hogy az ellenzéki vezetők
távollete s az aratás miatt új tárgyalás
nem kezdhető.

Kereskedelmi szerződésünk Svájjal.

Budapest, július 11. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik,
Svájc felszólította az osztrák magyar köve-
tet, hogy Magyarország és Ausztria nyujtsa
be követeléseit a kereskedelmi szerződések
terén.

Goluchowski gróf Párisban.

Budapest, július 11. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik,
Khewenhüller-Metsch gróf párisi osztrák-
magyar nagykövet vasárnap este Golu-
chowski Agenor gróf külügyminiszter
tisztelőre ebédet adott, a melyen a német
nagykövet és Rouvier miniszterelnök is
résztvettek.

Az orosz forradalom.

Budapest, július 11. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Konstanzból jelentik: A
Potemkin matrózainak egy része itteni
családoknál hált meg, másik részük pedig
egy üres kaszárnyában. Este harminc
matróz elhagyta a várost, hogy a vidéken
résztvegyenek az aratási munkában. Ötven
matróz megadta magát egy orosz hajónak,
hogy vigye őket haza. Kijelentették, hogy
hüek maradtak a cárhoz, akinek kegyel-
mére számítanak. A forradalmárok egyik
vezére kijelentette, hogy ez az ötven
matróz gyáva és Odessza előtt sirva ki-
jelentették, hogy nem ágyuznak a városra.

Budapest, július 11. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Mint Konstanzból sür-
gönyzik, a 267. számú torpedónaszád
tegnap elindult, hogy Szabasztopolba men-
jen. Utközben találkozott a Potemkin
üldözésére kiküldött hajókkal, a melyeknek
megadta magát.

Budapest, július 11. (A „Torontál”
eredeti távirata.) A Potemkin lázadóinak
vezére, Matusenko nagyon el van keseredve,
hogy a legénység megadta magát.

Budapest, július 11. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Bukaresti jelentések szerint
a cár és a román király a Potemkin dol-
gában megleghangu táviratokat váltott

Budapest, július 11. (A „Torontál”
ered. távirata.) Mint Szentpétervárról sür-
gönyzik, azokat a póttartalékosokat, a kik
legutóbb lázongtak s egy tisztet megöltek,
a bíróság halálra ítélte. A lázongó póttar-
talékosokat tegnap végezték ki kötéllel.

Budapest július 11. (A „Torontál”
ered. táv.) Konstanzból, a „Potemkin
átadásáról még a következő részleteket
jelentik: A Potemkint reggel adták át az
orosznak. Három orosz torpedóhajó
jelentkezett a hajó átvételére. Követelték
a hajó átadását az orosz kormány részére,
továbbá azt, hogy a román kormány
közönséges büntetéseket tekintse a lázadó
matrózokat és adja ki őket Oroszországnak.
Ezt az utóbbi kívánságot a román kormány
azonnal erélyesen visszautasította. A hajó
átadása akadálytalanul ment végbe. A
román lobogót levették a Potemkinről. Az
orosz legénység felvonult a fedélzetre és
kítűzte az orosz lobogót. A hajó orosz
lelkésze beszélt a hajót. A tisztok és
matrózok megcsókolták a pápa által feljük
nyújtott keresztet, azután pedig megesküd-
tek arra, hogy hüek maradnak a cárhoz.

Az orosz altengernagy a román kor-
mánynak és a tengerészet vezetőségének
az orosz kormány köszönetét fejezte ki a
tett szolgálataikért.

A zavargó Balkán.

Budapest, július 11. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból
jelentik, a monasztiri vilajetben tegnap
nagyobb banda megtámadott egy falut. A
lakosság erélyesen ellentállt a bandának
s véres harc után sikerült is elűznie.
Harc közben mindkét fél részéről számo-
san meghaltak és megsebesültek.

Az orosz-japán háború.

Budapest, július 11. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Vladivosztoki jelentések
szerint Sachalin déli csucsról megláttak
egy kelet felé tartó hajóhadat, mely a
Fuzo és Csin-Yueen nevű csatahajókból,
egy az Ivate nevű cirkáló mintájára készült
hajóból, hat kisebb cirkalóból, négy ágyu-
naszádból, 36 torpedóuzóból és tíz szállító-
hajóból állott. Két torpedónaszád a La
Perouse tengersizorostól nyugatra cirkál.

Budapest, július 11. (A „Torontál”
ered. távirata.) Londoni jelentések szerint
Szachalin sziget megszállása gyors tempó-
ban folyik. A szigeten 70.000 főnyi japán
katonaság van. A japánok több orosz
erődítményt már elfoglaltak. A sziget e-
reláthatólag néhány nap alatt teljesen japán
uralom alá kerül.

Lopás egy képtárban.

Budapest, július 11. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Hágából táviratozzák: Péntek délelőtt
az itteni képtárban ellopták Franz Haals egy
becses képét.

Földrengés.

Budapest, július 11. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Laibachból táviratozzák: Az itteni föld-
rengésmegfigyelő intézet katasztrófális földrengést
jelez. Részleteket még nem tudni.

Budapesti gabonatózsde.

Budapest, 1905. július 11.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	100 kilogr.		Kilós	100 kilogr.	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki új	76	—	—	80	17.30	17.40
Pestvidéki új	76	—	—	80	17	17.20
Bánsági új	76	—	—	80	16.95	17.10
Bácskai új	76	16.40	16.55	80	—	—
R o z s						
elsőrendű				13.40	13.60	
másodrendű				13.20	13.40	
Árpa takarmány				13.40	13.80	
égetni való				12.80	13.20	
sőrözésre való				0	0	
Zab				13.40	13.80	
Tengeri bánsági				15.45	15.65	
másnemű				—	—	
Repce káposzta				—	—	
bánsági				—	—	
Kösz				0	0	

Hataridő-üzlet.

Budapest, július 11. (A nagybecskereki
Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak
kiseb-nagyobb mértékben csökkentek. Déli
zárlatkor a következő árakat jegyezték:
Buza (októberre) 15.32—
Buza (áprilisra) 15.84—
Tengeri (júliusra) 15.12—
Tengeri (májusra) 10.72—
Zab (októberre) 11.20—
Rozs (októberre) 12.46—

Közgazdaság.

□ **Lókiállítás Pancsován.** A pancsovai kiál-
lítással kapcsolatban augusztus 20-án lókiállítás,
27-én pedig szarvasmarha-, sertés- és juhkiállítás
lesz. Ez a kiállítás díjazással lesz egybekötve. A
bizottság a lovak díjazására 1325, a szarvasmarha
díjazására 1325, sertések díjazására 200, juhok
díjazására 150 és a méhek díjazására szintén
150, tehát összesen 3150 koronát tűzött ki. De
lesznek ezenkívül disz-, arany-, ezüst-, bronz-
érmek és közreműködési oklevelek is. Termények
díjazására az okleveleken kívül összesen 500
kor. készpénz-tűzött ki.

□ **A cs. kir. szab. Adria biztosító-társulat**
az 1904. évi üzleti jelentése és zárszámadásai,
melyek folyó évi április hó 26-án megtartott
közgyűlésen terjesztettek elő, a következő fontosabb
adatokat tartalmazzák: Az életbiztosítási osztály-
ban 52,113.581 korona biztosított tőkéből szülő
8875 ajánlat nyújtott be, melyek ellenében
46,007.932 korona biztosított tőkéből állítottak

ki kötvények. A biztosítási átlag 1904. december
31-én kerek 295 $\frac{1}{2}$ millió tőke és 758.052 korona
járdékra rugott, minélfogva a tőkebiztosításnál
19,511.076 korona tiszta szaporodás mutatkozik.
Életbiztosítási díjakban 12,451.993 korona véte-
leztetett be, míg halálesetek, valamint a bizto-
sítottak életében esedékes tőkék 6,334.142
korona kifizetését igényelték. A kamatláb leszálli-
tására szolgáló pótdíjtartalék az idei 100 000
koronát tevő átutalás folytán 1 800 000 koronára
emelkedett. Az életbiztosítási osztály díjtartalékai
és díjtételei, a fenti 1 millió 800 000 koronával
együtt, 1904. december 31-én 81,752.775 korona
43 fillért tettek ki s a múlt évhez viszonyítva
5,408.662 korona emelkedést mutatnak.

A tüzbiztosítási ágazatban a díjbevétel 21 millió
961.845 korona, a betöréses lopás elleni biz-
tosítási ágazatban 302.809 koronára rugott; ez
utóbbi három ágazatban visszbiztosítások címén
10,647.564 koronát s a károkkért 17,727.451 ko-
ronát és a visszbiztosítók részének levonása után
9 millió 287.382 koronát fizettek ki. A díjbizto-
sítások díjtartalékai tisztán, azaz a visszbiztosi-
tások részének levonása után 337.187 koronával
7,355.815 koronára emelkedett. Az értékpapírok
árfolyamának emelkedése folytán előállott több-
érték az árfolyam ingadozási tartaléka utaltatott
át. Az alapszabályszerű levonások után fennma-
radó nyereségből részvényenként egy mint tavaly,
180 korona osztalék kerül kifizetésre. A társulat
tartalékai 1904. december 31-én — a hátralékokot
tekintve nem véve — 95 millió koronával
többet teszen és pedig: díjtartalék (visszbiztosítók
részének levonásával) 81,352.182 korona, kamatláb
leszállítására szolgáló pótdíjtartalék 1,800.000
korona, nyereségtartalék 7,489.914 korona és
árfolyam ingadozási tartalék 4 414.415 korona. A
társulati tisztviselők nyugdíjpénztára és ellátási
és takarékpénztára összesen 1,575.515 koronát
teszen.

Nyilttér.*)

Legjobb alpesi tejet tartalmaz!

NESTLE FÉLE Legtökeletesebb
gyermekliszt tápszer-csecsemők
részére.

Kísérleti célokra fél dobozok a 1 Korona.
A tisztelt szülésznek proba dobozok és röpíratok ingyen
rendelkezésre állnak a NERUDA NÁNDORNÁL féle
főraktárban BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7 sz.

(450b-6.5)

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.
Érvényes 1905. május hó 1-től.

É r k e z i k:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra
30 perc.

Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este
8 óra 05 p.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel
6 óra 28 p.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.;
este 7 óra 05 p.

I n d u l:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalvalva—Pancsova és Alibunára:
reggel 3 óra 33 p.

Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.;
délután 5 óra 25 p.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt
11 óra 33 p.

Kitünő

asztali bor

literje 36 krajcár,

kapható

Zápolya-utca 1. sz. a.

a házmesternél.

(601/a-x.5)

Alapított 1838.

Cs. kir. szab. Adria biztosító társulat.

Alapított 1838.

Table with columns: VAGYON, TEHER, VAGYON, TEHER. Sub-headers: Főmérleg (A) Életbiztosítás, Mérlegszámlák 1905. december 31-én, Főmérleg (B) Elemi biztosítás. Rows include various financial items like 'Ingatlanok', 'Részvények', 'Készpénz', etc., with values in korona and fillér.

Igazgatóság. Igazgatók: glantáttani dr. Alber József... Részletes mérleg... Magyarországi Osztály: BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 20. szám, a társulat házában.

Főügynökség Nagybecskerekén: Franz J. L.

Kitünő oklevéllel bíró tanító. a szünidő folyamán oktatást, továbbá az elemi és polgári iskolára, nemkülönbön tanítóképezdére való előkészítést kedvező feltételek mellett elvállal. Szíves ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Ujszentpéter község előljáróitól. Hirdetmény. Ujszentpéter község képviselőtestületének ad. 24. kgy. 412/1905. szám alatt hozott véghatározatából kifolyólag, alulírott községi előljáróság részéről közhírré tétetik, miszerint a községnek, a magas államtól beszerzett, ezidő szerint hét éves „Kisjenő” nevű angol tenyészménje, tekintettel arra, hogy a községben már négy fedezetési idény alatt szolgálatokat tett, eladatik. Venni szándékozók alulírott községi előljáróságnál jelentkezhetnek.

Megvételre kerestetik 3-4 szobás ház kerttel, készpénzfizetés mellett. Részletes ajánlatok „Ház” címmel e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Ajánlok a közeli mezei munkaidőre csakovai vagy temesvári nagy raktárból kitűnő szilvapálinkát 34 koronától feljebb hektoliterenkint. Purjusz Ignác, Temesvár-Józsefváros, Fröbl-utca 64. sz.

Arlejtési hirdetmény. Alulírott hivatal ezennel közhírré teszi, hogy az alább következő kegyuri épületek helyreállításának biztosítására az árlejtés az 1905. évi július hó 21-én d. e. 9 órakor Temesváron az ispánság hivatalos helyiségében, Józsefváros, Gorove-utca 16. sz. alatt fog megtartatni. 1. A szabadfalvai plébánia-lak javítása 964 korona kikiáltási árral. 2. A csatádi plébánia-laknál egy sütőkemence építése és a csatádi róm. kath. templom és paplak javítása 1285 korona 39 fillér kikiáltási árral. Az építési feltételek és költségvetések alulírott ispánságnál betekintheők.

Használt boroshordók megvételre kerestetnek. Cim a kiadóhivatalban. 529-x.25

Arlejtési hirdetmény. A torontálvármegyei törvényhatósági bizottságnak 1421. kgy. 20618/904. sz. véghatározata alapján az alulírott község előljárói közhírré tesszük, miszerint a szerbneuzinai községi új iskolaház felépítésére a versenytárgyalást 1905. évi augusztus hó 7-ik napjának délelőtti 9 órájára kitéztük. Ajánlattevők, a kikiáltási ár 5580 kor. 03 fillér, azaz ötezeröttszáznyolcvan kor. 03 fillér, 10% bánatpénz mellett a fent kitézött napon zárt, illetve szóbeli ajánlataikat megtehetik. Az árverési feltételek és a költség-előirányzat Szerbneuzina község hivatalos helyiségében naponta a hivatalos órák alatt betekintheők. Később érkezett ajánlatok nem fogadtatnak el. Kelt Szerbneuzinán, 1905. évi július hó 8-án. Biró távol: Szergojin Paja, közs. esküdt.

Garçon lakás azonnal kiadó. Két egymásba nyíló, egy utcai és egy udvari butorozott, külön bejárásu szoba, hónap vagy esztendőre azonnal kiadó. Bármikor megtekinthető alulírott háztulajdonosnál. Menczer Lipót Melenczel-utca 239/7.

Pályázati hirdetmény. Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága 2316. kgy. 895. számú határozatával, Deák Ferenc iránt érzett kegyeletének megörökítésére egy ösztöndíjat alapított szegénysorsu torontálmegyei illetőségű joghallgató egyetemi tanulók segélyezésére. A segély évi 600 korona, mely fél éves előzetes részletekben leszen, az iskolai év kezdete előtt mindenkor kifizetve, a pályázatot elnyert tanulónak. Felkérem ennelfogva mindazokat, kik ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtják, hogy eziránti kérvényeiket folyó évi július hó 30-áig hozzám beadni sziveskedjenek, mely kérvények a következő okmányokkal leszenek kiegészítendőek: 1. keresztlevéllal; 2. érettségi bizonyítvánnyal, esetleg jogi egyetemen már megkezdett tanulmányikat igazoló indexsel, vagy a letett alapvizsgáról szóló bizonyítvánnyal; 3. a saját és szülei vagyoni helyzetét igazoló helyhatósági bizonyítvánnyal. Nagybecskerek, 1905. évi július hó 10-én Jankó, alispán.

Édes must literje 40 krajcár, kapható Zápolya-utca 1. sz. a. a házmesternél.